
CRONICA VIZIUNII REGIZORALE

---

*Un surîs de complezență**

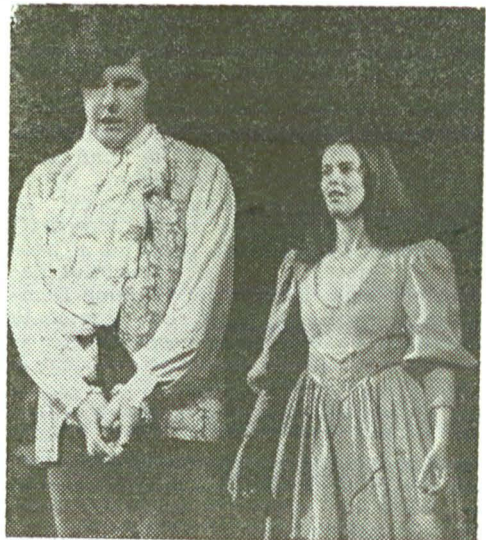
Comedie „în dulcele stil clasic“, **Noaptea încurcăturilor** se încheie, destul de convențional — spunem noi, astăzi — cu o sarabandă nupțială. Tinărul Marlow o pețește, orbecăind printre quiproquouri și deghizări, pe Kate, prietenul său George Hastings este nerăbdător s-o vadă pe Constance, Tony Lumpkin, livrat de părinți aceleiași Constance visează la o țarancă trupeșă din vecini. Autorul nu îi dezamăgește pe nici unul dintre

---

NOAPTEA INCURCĂTURILOR de OLIVER GOLDSMITH, în traducerea lui ANDREI BANTAȘ ● **TEATRUL DE STAT din ARAD** ● Data premierei: 27 decembrie 1987 ● Regia: ȘTEFAN IORDĂNESCU ● Scenografia: DORU PĂCURAR ● Distribuția: VASILE GRĂDINARU (Domnul Hardcastle); EMILIA JURCĂ (Doamna Dorothy Hardcastle); DORU IOSIF (Tony Lumpkin); GABRIELA CUC (Kate Hardcastle); MONA ȚINA (Constance Neville); TEODOR VUȘCAN (Sir Charles Marlow); DAN COVRIG (Henry Marlow); VIRGIL MÜLLER (George Hastings); ALEX FIERĂSCU (Circiumarul).

ei. Regizorul Ștefan Iordănescu nu face decît să argumenteze cu lux de amănunte aceste febre nupțiale. În acest sens, lectura sa este relativ fidelă, riguroasă și consecventă. Un decor ascuns sub huse cenușii pe care îl dezvăluie actorii într-un prolog al spectacolului (autor — Doru Păcurar) ne introduce într-un labirint vegetal a cărui abundență tropicală emană un abur de senzualitate toropită. Ghirlande suspendate obturează accesul și aruncă un vâl de mister asupra peripețiilor. Oglinda tremurătoare a unui „iaz” la care se fac frecvente trimiteri în text aruncă reflexe rafinate asupra decorului și spoturi de lumină, explodînd intermitent din hățîșul scenei, subliniază intrarea personajelor. Regnul vegetal este în plină expansiune încît sufocă regnul civilizației: urmele unui cu-făr și colțul unui scaun abia se mai văd inecate de ierburi și pămînt. Totul se petrece pe un sol de cîlți ce înăbușă pașii, străbătut în două locuri de spetezele unor paturi metalice. Un pat de pămînt și unul de apă, iată metafora posibilă a unei nunți a regnurilor. În intențiile sale, spectacolul susține ideea decorului de la un capăt la altul, vom asista la variațiuni pe aceeași temă a febrilității cuplurilor, cele mai inocente conversații de salon din comediă lui Goldsmith se transformă în asalturi amoroase, iar istoria unui timid vindecat de infirmitatea sa prin puterea dragostei devine radiografia lipsită de ipocrizie a unei che-

Gabriela Cuc și Dan Covrig

mări a firii. Materia eliberată de pudori și convenții (așa cum apare ea în decor) se răsfrînge și asupra ființelor umane; „noaptea încurcăturilor” apare astfel ca o noapte a nunților. Scoasă din interioarele conacului Hardcastle, unde se petrece acțiunea, și situată în amploarea unei naturi cotropitoare prin vitalitate, **Noaptea încurcăturilor** se îndepărtează de convenționalismul comediei clasice și se apropie de neconformismul unei feerii shakespeariene, prin atotputernicia accesei magii a erosului care guvernează din obscuritate. Dincolo de toate obiecțiile ce se pot aduce acestui spectacol, un lucru e sigur, regizorul a știut să impună un climat în care personajele se mișcă ireal, ca purtate de vază. Te-ai fi așteptat, de aceea, ca finalul să se petreacă în zorii zilei, cînd eroii, scoși de sub puterea vrajei, se trezesc uimiți de propriile rătăciri. Regizorul a preferat însă (de data aceasta cu mai puțină rigoare) să se abată de la cursul consacrat al spectacolului și să pretindă (fără alte argumente constante în afara finalului în sine, de o remarcabilă frumusețe teatrală) că întreaga construcție este un imn dedicat eliberării lui Tony Lumpkin de servituțiile minoratului, ale unei căsătorii cu de-a sila și ale propriei sale incongruențe — ceea ce este un abuz față de premisele asumate. Între aceste premise (pe care am încercat să le descriem) și finalul atât de divergent se scurg aproximativ două ore de teatru fără sare și piper, de monotonie în agitație. În această privință este greu de delimitat raportul de culpe dintre actori și regizor. Este cert, însă, că asistăm la un spectacol de

comedie bazat mai curînd pe enormitatea situațiilor decît pe inventivitatea comică. Deși eforturile pe care le fac actorii sînt evidente (prea evidente), efectele sînt sărăcăcioase. Se joacă crispat, cu sufletul la gură; actorii nu-și oferă o clipă de răgaz în care să-și calculeze „loviturile” și pierd, de regulă, momentul acela unic cînd trebuie sau nu să arunce poanta, totul fiind în cele din urmă de o aritmie obositoare. Vasile Grădinaru (Hardcastle) este mereu apoplectic și sufocat de propria agitație, Doru Iosif (Tony Lumpkin) înțelege să-și coloreze partitura cu gesturi, grimase, și bilbfiieli exasperante prin naivitate, Dan Covrig (Henry Marlow) este posomorît și greoi. Virgil Müller, deși mai bine dispus, este congestionat și inclinat să-și parodieze cu superficialitate personajul. Oarecare liniște și siguranță aduc, paradoxal, doi dintre interpreții rolurilor secundare: Alex Fierăscu (Circiumarul) și Teodor Vușcan (Sir Charles Marlow). Cu mult mai firesc au jucat interpretele rolurilor feminine. Gabriela Cuc pune grație, șiretenie și temperament în Kate Hardcastle, Mona Țina are umor în modul cel mai firesc în Constance, Emilia Jurcă reușește în momentele de caricatură, dar forțează efectele. Să asisti două ore la un spectacol de comedie și să surzi doar de cîteva ori și aceasta mai mult din obligații protocolare este greu de admis, oricare ar fi ideea în numele căreia se petrece această anomalie. Păstrăm însă ca pe o valoare a spectacolului realizat de Ștefan Iordănescu arta de a crea atmosferă.

Mircea GHIȚULESCU